

mandskreditforeningen. Jeg tror, vi kunde ordne den Sag paa en bedre Maade for Befolkningen, uden at Staten behøvede at træde understøttende til, idet den egentlig taber $\frac{1}{2}$ pCt. af de Penge, den laaner ud til dem, saalænge Laanet varer. Jeg vil anbefale de Ændringsforslag jeg har stillet, til det ærede Ting; der er vel sagtens ingen Sandsynlighed for, at de gaa igennem, da jeg staar saa ene med dem, men det er Tanker, jeg har fremsat, og jeg tror, der er en Del berettiget i dem.

Breinholt: Før jeg gaar over til det enkelte bestemte Ændringsforslag, som jeg gerne vilde sige et Par Ord om, skal jeg dog forudskikke den Bemærkning, at naar jeg ikke indlader mig paa at omtale Lovforslagets mange enkelte Bestemmelser, ligger det i, at jeg ganske slutter mig til den Fremstilling, som Udvalgets højtærede Ordfører (Hage) gav af hele Sagen, og derfor kan jeg holde mig tilbage fra at komme ind paa, hvad den højtærede Ordfører udførligt har omtalt. — En anden lille Bemærkning, som jeg ogsaa gerne vilde forudskikke, gælder den sidste ærede Taler (la Cour), der har stillet forskellige Ændringsforslag, deriblandt et under Nr. 4, hvorved han søger at trække Grænser for, hvad der er større Landejendomme, og søger ved Tal at fastslaa, hvilke Landejendomme der kunne betegnes som større og hvilke ikke. Om dette Ændringsforslag skal jeg sige, at teoretisk har det min største Sympati; jeg har selv, som Udvalgets ærede Medlemmer vide, gjort adskillige Forsøg paa noget lignende, som han har opstillet, men har maattet erkende — og det viser sig ogsaa, hvad det store Flertal har erkendt —, at der, hvis man fastslog en saadan Bestemmelse, hvorved der sattes en bestemt Grænse, vilde indtræffe Tilfælde, hvor det kunde være generende for Lovens Udførelse i Virkeligheden. Man har derfor, som den højtærede Ordfører ogsaa fremhævede, indskrænket sig til i Betænkningen meget stærkt at fremhæve, at almindelige Bøndergaarde ikke kunne gaa ind under større Landejendomme.

Det lille enkelte Ændringsforslag, jeg vil sige nogle faa Ord om, er Nr. 11 til § 3. Det er ganske vist allerede blevet begrundet, og jeg kan tilføje vel begrundet af en af Forslagsstillerne, nemlig det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard), og jeg har derfor ikke ret meget at tilføje; dog er der et Par Punkter, som jeg nok vilde fremhæve, særlig fordi jeg af

gammel Erfaring ved, hvor svært det falder at faa et Ændringsforslag, som er stillet af et Mindretal, gennemført her i Tinget. Jeg tror nemlig, at dette lille Ændringsforslag har en større praktisk Betydning, end man er tilbøjelig til ved første Øjekast at tillægge det. Det har to Sider, en rent saglig og en rent praktisk Side, der ganske vist falde lidt sammen. Den saglige Side er den, at det synes at være ret ubilligt at forlange, at alle Foreninger, der danne sig til Indkøb af større Landejendomme og til Udstykning af disse, skulle være raadige over akkurat den samme Kapital, al den Stund disse Foreningers Rækkevidde kan være højst forskellig. Lad os tage et Eksempel i saa Henseende. Der danner sig en stor Forening, omfattende flere Egne og med ret vidtrækkende Formaal, da det er filantropisk sindede Mænd, navnlig med det Formaal at ville føre hele Foranstaltningen ud i saa stor Omkreds og saa stor Rækkevidde som muligt. Og lad os sætte for ikke at overdrive, at denne store Forening køber tre Landejendomme til, lad os sige, en Gennemsnitspris af 100,000 Kr., altsaa i alt 300,000 Kr. En anden Forening, en lille lokal Forening, faar Øje paa en for sømt større Ejendom i Nærheden, som den finder egner sig udmærket til Udstykning, dels fordi den kan faas til en ringe Pris, dels fordi den er overprioriteret, saa at der kun kræves meget ringe Kapital til Udbetaling, og dels og fremfor alt, fordi en saadan Forening har Klarhed over, at der vil findes villige Købere til de smaa Lodder, hvori Ejendommen udstykkes. Den køber altsaa denne Ejendom, som jeg sætter til ganske samme Pris, som jeg satte de tre andre til, nemlig 100,000 Kr. Det vil let ses, at det er ret ubilligt, for ikke at sige urimeligt, at denne lille Forening til Sikkerhed for Statslaanefonden skal have akkurat samme Kapital til Raadighed som den store Forening. Enhver Forening skal efter Lovforslaget have til Raadighed en Sum af 35,000 Kr. Skulde nu en saadan lille Forening, der kun overtager en Ejendom til i det hele taget 100,000 Kr., altsaa kun $\frac{1}{3}$ af det, den store Forening overtager, stilles under lige Vilkaar med denne, saa vilde det være lige saa tilstrækkeligt, naar denne Forening præsterede 12,000 Kr., som 35,000 Kr. vilde være ved den store Forening. Men vi have været saa forsigtige i dette Ændringsforslag at gaa til omtrent det dobbelte af dette Beløb; ved en saadan Lejlighed skal den lille